

1^ο ΕΠΑΛ Ναυπάκτου

Τομέας Υγείας Πρόνοιας και Ευεξίας

Μάθημα: Υγιεινή

Τάξη: Γ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ: 4

Ενότητα 4.1- 4.2

iefimerida

f t i p r 16°C Q

ΕΛΛΑΔΑ 14/10/2022 11:41

Νούπακτος: Και άλλα παιδιά με σαλμονέλα στο νοσοκομείο, έφθασαν 17 στο σύνολο

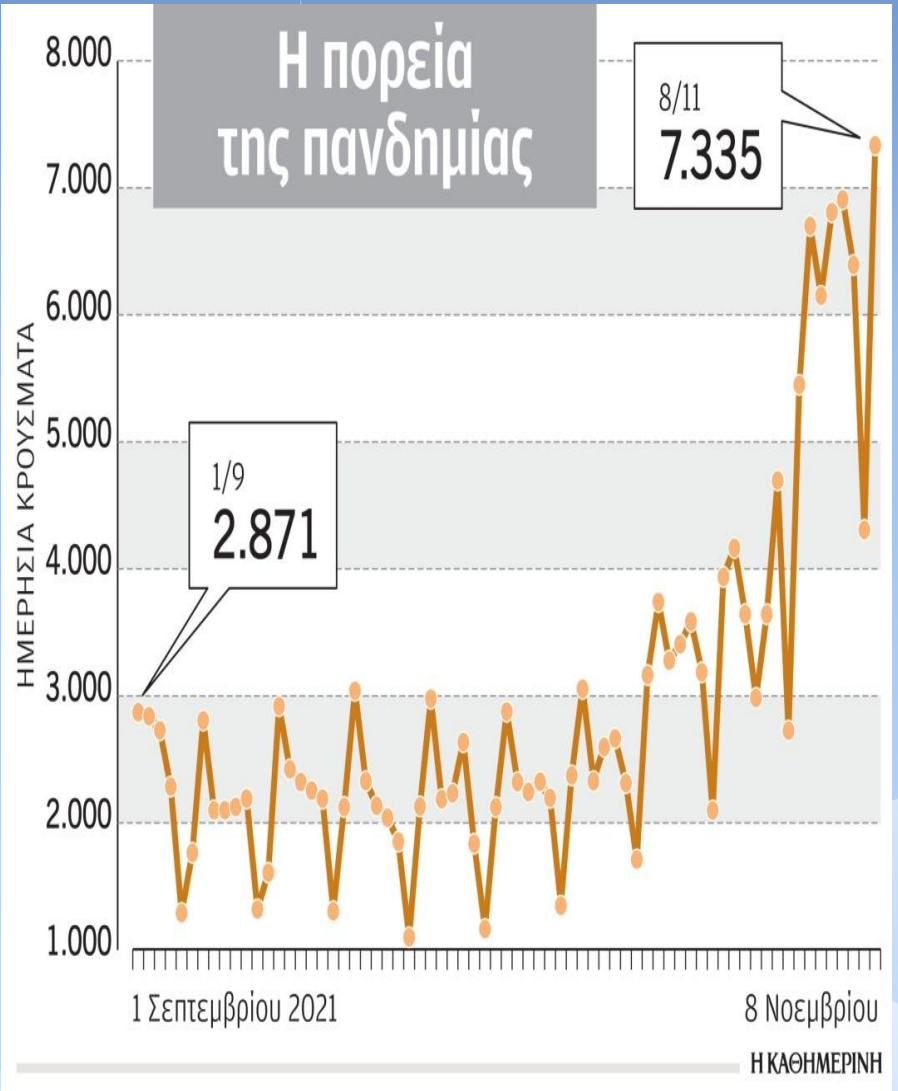
ΕΛΛΑΔΑ 13/10/2022 22:31

Νούπακτος: Επτά παιδιά με συμπτώματα σαλμονέλας στο νοσοκομείο -Όλα φοιτούν στον ίδιο παιδικό σταθμό

ΕΛΛΑΔΑ 22/09/2022 14:21

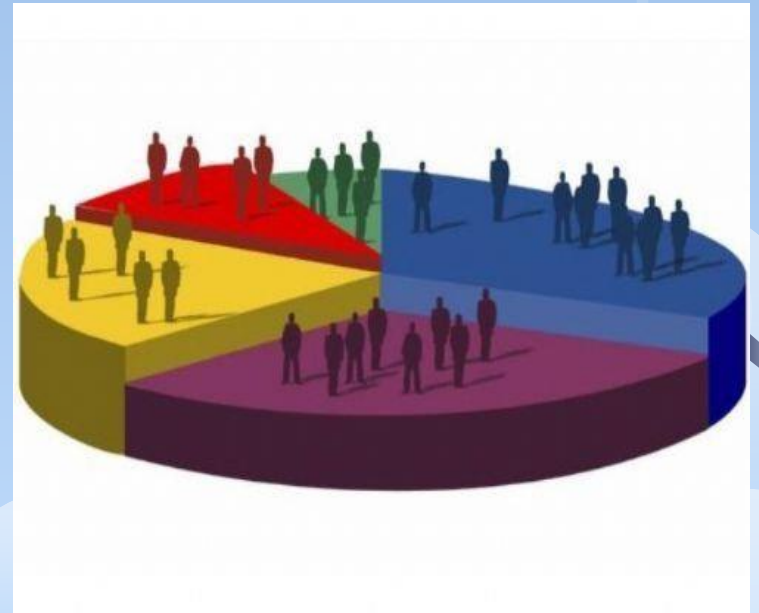
Απόρρητο

Τι είναι όμως η επιδημιολογία;

Επιδημιολογία

Επιδημιολογία

Είναι η επιστήμη που:

α. μελετά: τα αίτια και τη συχνότητα όλων των νοσημάτων

β. ερευνά: τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν την κατανομή τους και

γ. υποδεικνύει: μέτρα πρόληψης για την αντιμετώπιση των νοσημάτων.

Επιδημιολογία

➤ **Παλαιότερα** η έννοια της επιδημιολογίας αναφερόταν στα λοιμώδη νοσήματα (π.χ ιλαρά, ερυθρά).

➤ **Σήμερα** περιλαμβάνει κάθε κατάσταση, που συμβάλει στην αύξηση ενός νοσήματος, ανεξάρτητα από την αιτιολογία του.

- Διαπίστωση επιδημίας γρίπης ή αυξημένη συχνότητα νόσου (καρκίνου του πνεύμονα), γίνεται με τη σύγκριση των κρουσμάτων αυτού του χρόνου με τα κρούσματα προηγούμενων χρόνων.

Ορισμένα αποτελέσματα επιδημιολογικών μελετών

- Το τεστ Παπανικολάου , όταν συνδυάζεται με ένα τακτικό πρόγραμμα προσυμπτωματικού ελέγχου και την κατάλληλη παρακολούθηση , μπορεί να μειώσει τους θανάτους από καρκίνο του τραχήλου της μήτρας κατά 80 %.^[9]
- Η πραγματοποίηση μαστογραφίας στα πλαίσια του προσυμπτωματικού ελέγχου μειώνει τη θνησιμότητα από καρκίνου του μαστού στις γυναίκες.

Ορισμένα αποτελέσματα επιδημιολογικών μελετών

- Το κάπνισμα, ιδιαίτερα των τσιγάρων, είναι μακράν ο κύριος συντελεστής του καρκίνου του πνεύμονα .^[20]
- Η αυξημένη λήψη συμπληρωμάτων διατροφής με μια βιταμίνη C δεν μειώνει τη συχνότητα εμφάνισης του κοινού κρυολογήματος, αλλά μειώνει τη χρονική διάρκεια και τη βαρύτητα του κρυολογήματος

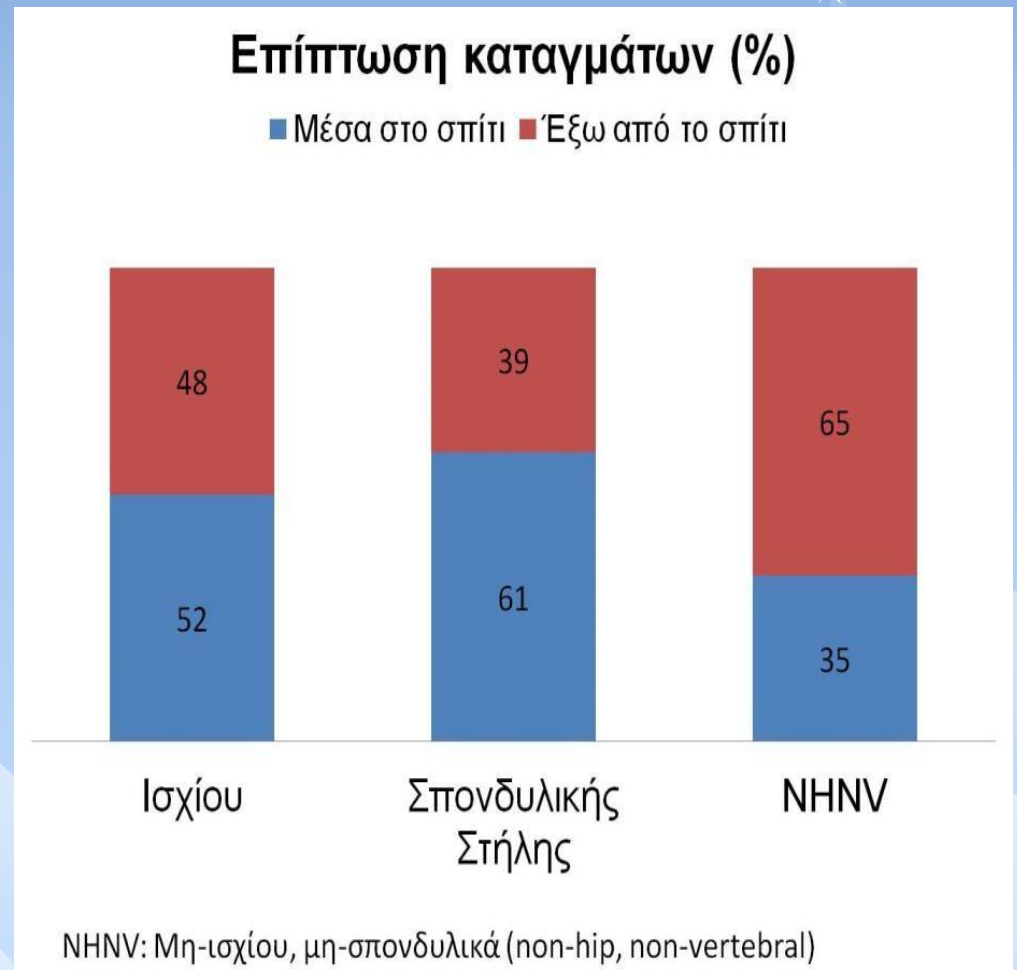

Βασικές έννοιες επιδημιολογίας

ΕΝΝΟΙΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΝΟΣΟΥ	ΧΡΟΝΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΝΟΣΟΥ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΝΟΣΟΥ
Επιδημία (π.χ. λοιμώδες νόσημα)	Αυξημένη συχνότητα	Μικρό χρονικό διάστημα	Συγκεκριμένος πληθυσμός (π.χ. μία κοινότητα, μια πόλη ή και μία χώρα)
Επιδημική έκρηξη (π.χ. τροφική δηλητηρίαση)	Αυξημένη συχνότητα	Πού μικρό χρονικό διάστημα (π.χ. ένα απόγευμα)	Συγκεκριμένος πληθυσμός (π.χ. μία κοινότητα, μια πόλη)
Πανδημία (π.χ. Ασιατική Γρίπη 1972-1973)	Αυξημένη συχνότητα	Σχετικά μικρό χρονικό διάστημα	Σε περισσότερες από μία χώρες, σε μία ολόκληρη ήπειρο ή και παγκόσμια.
Ενδημία (π.χ. Εποχική γρίπη)	Αυξημένη συχνότητα	Μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμα και μόνιμα	Ενδημία επιδημίας

Επίπτωση

- Είναι ο αριθμός των νέων κρουσμάτων της νόσου που εμφανίζονται κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.

Επιπολασμός

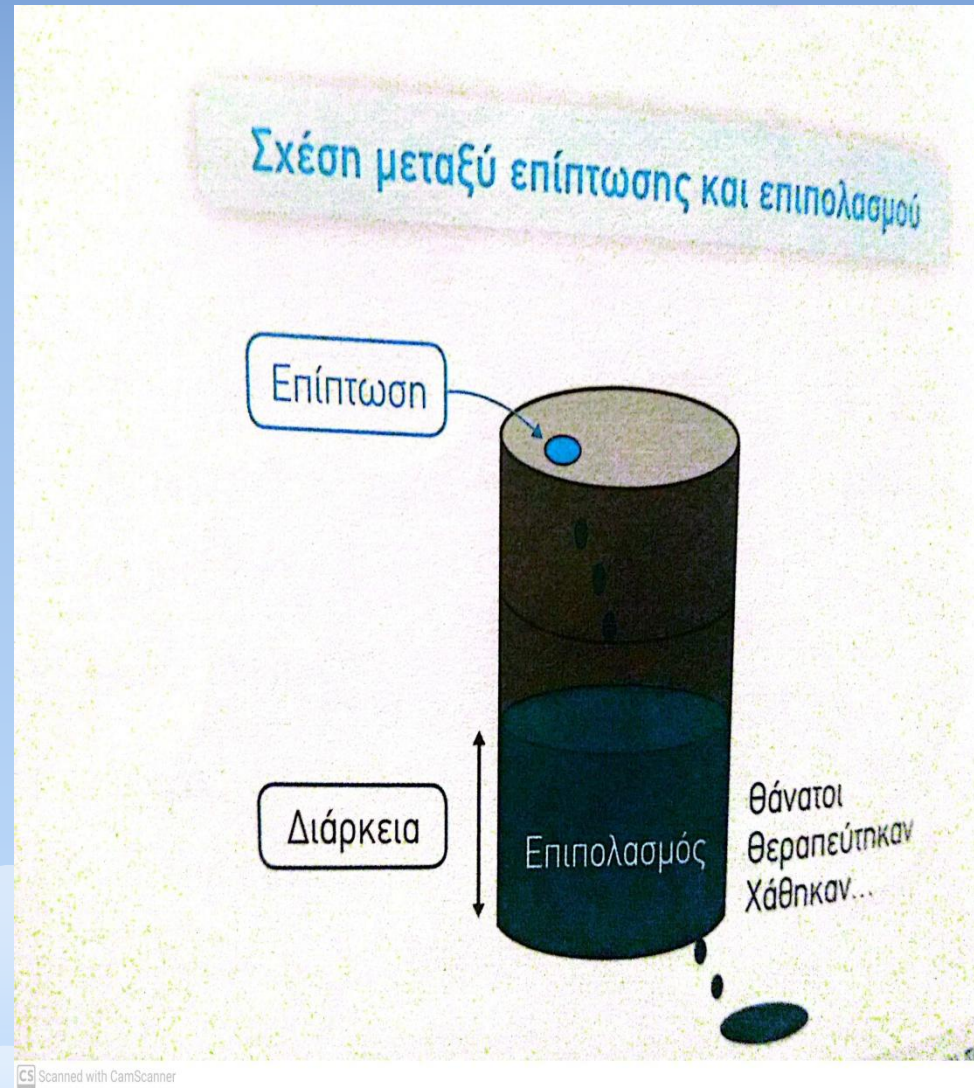
➤ Είναι το σύνολο των κρουσμάτων σε μια δεδομένη χρονική στιγμή.

➤ Είναι σαν να φωτογραφίζουμε τον πληθυσμό και βλέπουμε που είναι το σύνολο των κρουσμάτων, παλαιών και νέων.

Επιπολασμός Διαβήτη, WHO 2006

	2000	2030	↑
Ελλάδα	853.000	1.077.000	26%
Υφήλιος	171.000.000	366.000.000	

- Τα νέα κρούσματα (επίπτωση) ενός λοιμώδους νοσήματος που προστίθενται στα ήδη υπάρχοντα κρούσματα (επιπολασμός).

Πληθυσμιακή ανοσία

- Είναι το ποσοστό των ατόμων στον πληθυσμό, που έχουν ανοσία.
- Παίζει σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση μιας επιδημίας.
- Για να υπάρξει επιδημία ενός νοσήματος, η εξάπλωσή του εξαρτάται από τον αριθμό των ατόμων, που δεν έχουν ανοσία στο συγκεκριμένο νόσημα.
- Αύξηση πληθυσμιακής ανοσίας δρα προστατευτικά στα άτομα που δεν έχουν ανοσία.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των ατόμων που έχουν ανοσία

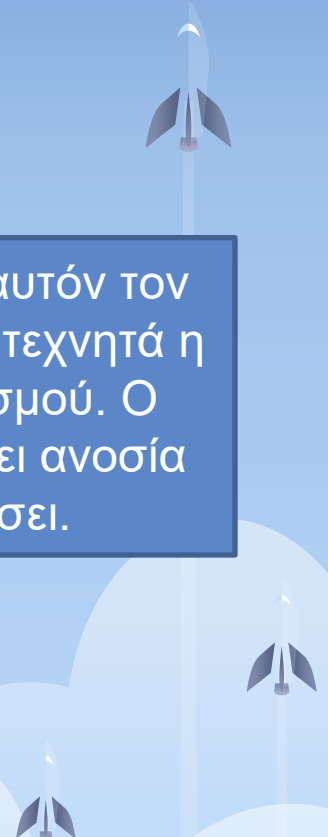
Τόσο μικρότερη είναι η εξάπλωση της νόσου

Η ανοσία επιτυγχάνεται με 2 τρόπους:

Με φυσικό τρόπο: δηλαδή όταν κάποιος ασθενής της νόσου θεραπευτεί και έχει ανοσία στο μέλλον ως προς την νόσο αυτή.

Με εμβολιασμό: με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται τεχνητά η ανοσία του πληθυσμού. Ο πληθυσμός εμφανίζει ανοσία χωρίς να νοσήσει.

4.2 Τα λοιμώδη νοσήματα

➤ Είναι τα νοσήματα εκείνα που οφείλονται σε ζωντανούς λοιμογόνους παράγοντες ή στα τοξικά τους προϊόντα

π.χ. Λοιμογόνοι παράγοντες:

ΑΜΕΣΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ

Επαφή με ανθρώπους:
φιλί, χειραψία, συνουσία

Επαφή με ζώα: δάγκωμα
ζώου π.χ. λύσσα

Επαφή του ανθρώπου με
ελεύθερο μικροοργανισμό από
το περιβάλλον: π.χ. τέτανος

Μετάδοση με σταγονίδια:
βήχας, φτέρνισμα

ΕΜΜΕΣΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ

1. Μετάδοση με ενδιάμεσο παράγοντα: νερό, τρόφιμα, ρούχα, είδη προσωπικής χρήσης, ποτήρια

2. Μετάδοση με τον αέρα

3. Μετάδοση με ξενιστές: π.χ. κουνούπια

Με πυρήνες σταγονιδίων: κατάλοιπα σταγονιδίων που υπάρχουν στον αέρα π.χ. φυματίωση

Με σκόνη: σκόνη που έχει μολυνθεί από σταγονίδια ή εκκρίματα ασθενών και αιωρούμενη εισπνέεται.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΛΟΙΜΩΔΟΥΣ ΝΟΣΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΛΟΙΜΩΔΟΥΣ ΝΟΣΗΜΑΤΟΣ
1. Να υπάρχει πηγή μόλυνσης	1. Την εξουδετέρωση ή μείωση της πηγής μόλυνσης
2. Να υπάρχει μέσον, οδός μεταφοράς του λοιμογόνου παράγοντα	2. Τον έλεγχο των μέσων μεταφοράς των λοιμογόνων παραγόντων
3. Να υπάρχει ευπαθής πληθυσμός	3. Την ανοσοποίηση του πληθυσμού.

Επιδημιολογική μελέτη

➤ Όταν εμφανιστεί κάποιο λοιμώδες νόσημα, πρέπει απαραίτητα να γίνει **επιδημιολογική μελέτη**, στην οποία καταγράφεται:

- Η ημερομηνία εμφάνισης της νόσου
- Ο τόπος εμφάνισης της νόσου
- Η ηλικία των ασθενών
- Το φύλο των ασθενών.

➤ Μετά γίνεται η μελέτη του **χρόνου επώασης** και του **τρόπου μετάδοσης**, με σκοπό την εύρεση του αιτίου και της πηγής μόλυνσης.

ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

1. Η εξουδετέρωση της πηγής μόλυνσης είναι δύσκολη, ενώ η 2. καταπολέμηση και η αντιμετώπιση των μέσων μεταφοράς (π.χ αντιμετώπιση των κουνουπιών) είναι ευκολότερη με εξαίρεση τα λοιμώδη νοσήματα, που μεταδίδονται με τον αέρα.
3. Η ανοσοποίηση του πληθυσμού είναι ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος εξαφάνισης των λοιμωδών νοσημάτων. Όταν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού έχει εμβολιαστεί (είναι δηλ. άνοσο) ο λοιμογόνος παράγοντας δε βρίσκει πρόσφορο έδαφος για να αναπτυχθεί και εξαφανίζεται.

4. ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ

Είναι ο περιορισμός της επαφής του ασθενή με το περιβάλλον και επιβάλλεται, όταν η μολυσματικότητα της νόσου είναι μεγάλη. Εφαρμόζεται στα νοσοκομεία και στο σπίτι.

Η απομόνωση είναι αναγκαία για 2 λόγους:

- για τον έλεγχο της διασποράς της νόσου σε υγιή άτομα,
- την προστασία των ίδιων των ασθενών από μικρόβια, που μπορεί να φέρει το προσωπικό και οι επισκέπτες. Π.χ. AIDS σε προχωρημένο στάδιο.

5. Προστατευτικές προφυλάξεις

Είναι τα μέτρα που λαμβάνονται σε ορισμένους ασθενείς λόγω της μεγάλης ευαισθησίας που εμφανίζουν στις λοιμώξεις, όπως π. χ. μετά από μεταμόσχευση μυελού των οστών, ή όταν βρίσκονται σε ανοσοκαταστολή από χημειοθεραπεία.

6. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

- Η υποχρεωτική δήλωση των λοιμωδών νοσημάτων, έχει ως σκοπό την καταπολέμηση των επιδημικών νοσημάτων και υποβάλλεται στην τοπική υγειονομική υπηρεσία ή στην αστυνομική αρχή.
- Υποχρεωτική είναι και η διεθνής δήλωση των νοσημάτων:

Χολέρα – Πανώλη -Ευλογιά -
Κίτρινος πυρετός

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)**

Γεωργοπούλου Παναγιώτα MSc, ΠΕ87,02

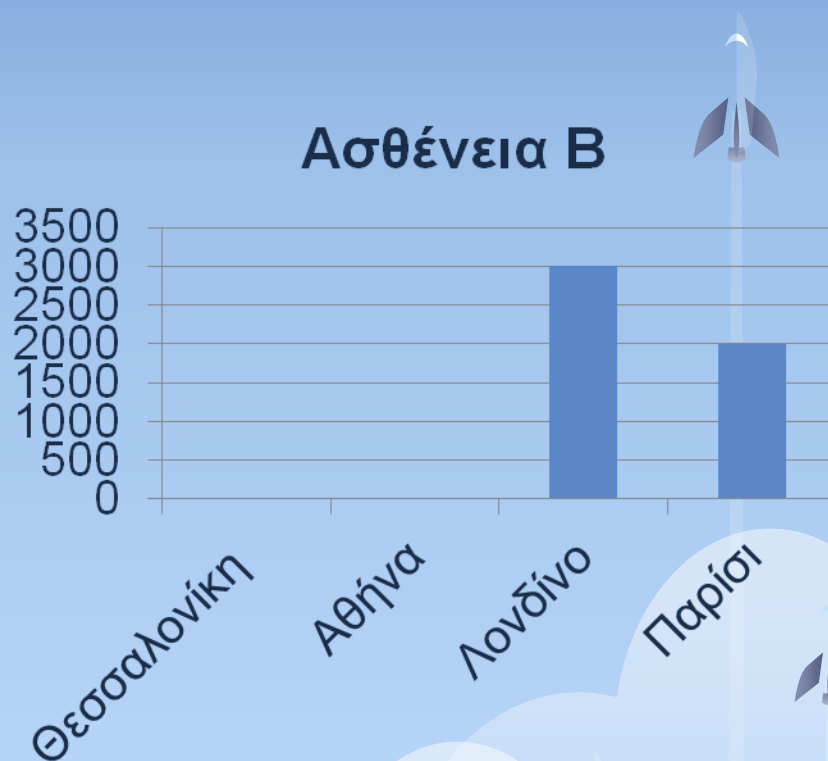

7. ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ

- Είναι η μείωση των παθογόνων μικροβίων από το σώμα και το χώρο, όπως επιφάνειες, αντικείμενα, έπιπλα, δάπεδα, τοίχοι, εργαλεία κ. λ. π. για να μην προκαλέσουν λοίμωξη.

Τα δύο παρακάτω γραφήματα αναφέρονται σε δύο ασθένειες που εντοπίζονται την ίδια χρονική περίοδο, σε διαφορετικές Ευρωπαϊκές πόλεις.

- α. Ποια ασθένεια η Α ή η Β είναι πιθανότερο να αναφέρεται σε επιδημία;
β. Ποια ασθένεια η Α ή η Β είναι πιθανότερο να αναφέρεται σε πανδημία;
Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας

Ασκήσεις αντιστοίχισης

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1271034

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1271041

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1271046

Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1271835

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1271049

Quiz

<https://take.quiz-maker.com/QHWCCSU72>

